

Schriftelijke raadsvragen

Onderwerp

Gemeentehuis in relatie tot het geamendeerde raadsvoorstel

Programma/ product of paragraaf begroting

Kies een item.

Vragen

Datum 29-11-2024

Fractie Partij Renkumse Dorpen

Beantwoording door het college

Datum besluit-
vorming in B&W 10-12-2024

Portefeuillehouder Wethouder Van Bentem
Zaaknummer [Klik hier als u tekst wilt invoeren.](#)

Aanleiding/ overwegingen

Op 28-10-24 werd het Amendement "Een duurzaam en functioneel gemeentehuis voor Renkum aangenomen". Dit behelsde het volgende: "De gemeenteraad besluit tot het opstellen van een onderzoek om de ambtelijke organisatie elders onder te brengen waarbij de opties huur, koop en nieuwbouw elders in de gemeente worden beschouwd" en deelopdracht 2 zich beperkt tot: "De gemeenteraad besluit tot het opstellen van een onderzoek zijnde de herontwikkelingsscenario's/locatie van het huidige gemeentehuis."

Vragen¹

Vraag 1 In een brief van het college gericht aan de leden van de gemeenteraad d.d.26 november 2024 wordt gesteld, dat sloop en nieuwbouw van de locatie gemeentehuis niet wordt onderzocht. Dit betekent, dat het amendement m.b.t. deelopdracht 2 niet volledig wordt uitgevoerd, omdat u zich beperkt tot de instandhouding van het gemeentehuis als gebouw. Deze door u gekozen randvoorwaarde is strijdig met het amendement. Ziet u dit ook zo?

Antwoord Zoals in de startnotitie staat opgenomen wordt het scenario transformatie van het huidige gemeentehuis zonder monumentenstatus en het scenario herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) van de

¹ Formuleer de schriftelijke vragen kort en duidelijk. Het antwoord volgt binnen 30 dagen nadat de vragen zijn ingediend bij de griffie.

Schriftelijke raadsvragen

locatie gemeentehuis pas onderzocht nadat eerst juridisch advies is ingewonnen of de monumentenstatus eraf gehaald kan worden. Zoals in de raadsbrief aangegeven is dit vanuit verschillende aspecten bekeken waaronder het juridische. Daarbij is aangegeven dat dit een dilemma oplevert tussen het zijn van een betrouwbare overheid (het handhaven van de monumenten status) en maximale ontwikkelkansen voor de locatie (het wijzigen van de monumentenstatus/sloop van het gebouw). In de afweging is het eerste aspect van groter belang geacht dan het tweede.

Vraag 2 U zegt gekeken te hebben naar de juridische status, ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, de relatie met het Centrumplan Oosterbeek en het aspect van "een betrouwbare overheid". Vervolgens geeft u aan, dat het zijn van een betrouwbare overheid voor u de doorslag gaf en af te zien van maximale ontwikkelingskansen.

Waarom gaf het zijn van een betrouwbare overheid de doorslag? Hoe verhouden zich volgens u de genoemde aspecten zich tot elkaar?

Antwoord De meegewogen aspecten leiden niet tot een eensluidend beeld. Evident is dat het intrekken van de monumentenstatus van het gebouw flinke kansen biedt voor Oosterbeek en de gemeente Renkum. Tegelijkertijd moet worden gesteld dat de juridische houdbaarheid ongewis is. Daarnaast ligt een verwijt van willekeur op de loer. Alles afwegende wordt geadviseerd de monumenten status van het gemeentehuis vooralsnog te handhaven. Zie verder de beantwoording bij vraag 4 en 5.

Vraag 3 Het lijkt erop, dat onder het mom van een betrouwbare overheid de bijgestelde richting is bepaald. Is het niet aan de raad om het over deze gang van zaken te hebben?

Antwoord De formele bevoegdheid om de monumentenstatus in te trekken of te wijzigen is belegd bij het college van B&W.

Vraag 4 Wat heeft een betrouwbare overheid te maken met de gemeentelijke monumentenstatus?

Antwoord Als gemeente voeren we een vastgelegde lijn (verordening) als het gaat om de vraag hoe we omgaan met gemeentelijke monumenten. Nu de mogelijkheden voor de gemeente ogenschijnlijk beter zijn bij het intrekken van de monumentenstatus (en sloop) dan bij handhaving ervan lijkt het aantrekkelijk om het eerste te doen. De vraag rijst daarbij direct hoe we zouden handelen in andere (particuliere) gevallen en hoe serieus we onze eigen beleidslijn dan zouden nemen. Een verwijt zou in dit geval niet alleen van de monumentencommissie kunnen komen, maar bijvoorbeeld ook van particulieren die nul op het rekest hebben gekregen. Als betrouwbare overheid vraagt dit om wel heel veel overtuigingskracht. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat het in dit specifieke geval intrekken van de monumentenstatus zou kunnen worden gezien als willekeur.

Vraag 5 Destijds bepaalde de raad de status van het gebouw, later heeft de raad die bevoegdheid gedelegeerd aan het college. Wanneer het gemeentebestuur een status aan een gebouw geeft is, dan is dat toch niet voor eeuwig? Kortom, er kunnen toch valide argumenten zijn om zeker na verloop van tijd anders over zaken te denken in ieder geval wanneer door een nieuw besluit een meerwaarde voor het dorp kan ontstaan? Hoe kijkt u hier tegenaan?

Antwoord Van belang is de vraag wat redenen zijn om een status in te trekken; er moet worden aangetoond dat een monumentenstatus negatieve gevolgen heeft voor bijvoorbeeld herontwikkeling of verkoop.

Schriftelijke raadsvragen

Hieruit volgt dat wanneer aannemelijk wordt gemaakt dat er geen mogelijkheden zijn voor een zinvol hergebruik in dat geval van het opleggen van een monumentenstatus redelijkerwijs kan worden afgezien. Of dat in dit geval zo is, dient dus te worden uitgewerkt. De vraag of een monumentenstatus (terecht) wordt ingetrokken is uiteindelijk aan de rechter – indien het zou komen tot een zaak hierover. Conclusie is dat het intrekken van de status juridisch denkbaar is, mits aannemelijk kan worden gemaakt dat andere belangen moeten prevaleren. Of dit het geval is zal dan nader moeten worden onderzocht door een deskundige. Overigens is het voor een eventuele sloop niet noodzakelijk om (voorafgaand) de monumentenstatus in te trekken. Dit kan ook met een sloopvergunning onder de monumentenstatus. Ook in dat geval geldt dat voorafgaand advies nodig is van de monumentencommissie en dat aannemelijk dient te worden gemaakt dat andere belangen redelijkerwijs dienen te prevaleren boven het belang van het monument. Er is daarom besloten om de monumentenstatus van het gemeentehuis nu te handhaven. Nu omdat de ontwikkeling van de locatie bij een vertrek van de gemeente naar elders opgestart moet worden en eerst dan zekerheid gaat ontstaan over de feitelijke mogelijkheden. Mocht bijvoorbeeld blijken dat er voor het bestaande gebouw geen 'markt' is, kan het principebesluit alsnog heroverwogen worden.

Vraag 6 Onbekend bij vele erfgoedprofessionals en monumenteneigenaren is dat men bij de Minister ook een aanvraag kan indienen om van de rijksmonumentenstatus weer af te komen. Een dergelijke aanvraag wordt hetzelfde behandeld als een aanwijzing van een rijksmonument (artikel 3.4, lid 2 Erfgoedwet). Geldt een dergelijke werkwijze niet voor een gemeentelijk monument?

Antwoord De Gemeentelijke Erfgoedverordening kent in artikel 12 een soortgelijke regeling:

- 1. Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van gemeentelijke monumenten en voorlopige gemeentelijke monumenten wijzigingen aanbrengen in het gemeentelijk erfgoedregister.*
- 2. Als de wijziging ziet op het schrappen uit het register is paragraaf 3 van overeenkomstige toepassing, tenzij het monument of het archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.*

Dit kan op aanvraag. Paragraaf 3 betreft de regeling omtrent de aanwijzing van een gemeentelijk monument. Voor het afvoeren van de monumentenstatus gelden dus dezelfde procedure en criteria (o.a. advies van de monumentencommissie) als bij de aanwijzing daarvan.

Vraag 7 Het feit, dat het college over een monumentenstatus gaat wil toch niet zeggen, dat het college daarom afziet van het in kaart brengen van ontwikkelingsmogelijkheden? De raad bepaalt toch of ziet u dat anders?

Antwoord Zoals ook tijdens de behandeling van het voorstel in oktober is aangegeven, willen we het onderzoek beperken tot de meest kansrijke scenario's.

Vraag 8 U zegt transformatie zonder monumentenstatus van het gemeentehuis nut niet te onderzoeken. Daarmee ontnemt u de raad de mogelijkheden om inzage te krijgen in kansen. Graag willen we een globaal financieel plaatje zien van wat het betekent wanneer we wel de mogelijkheid van sloop realiseren. Gelieve dit aan te geven?

Antwoord Dat betekent dat we op dit vlak het onderzoek moeten starten. Dit onderzoek is niet binnen de gestelde termijn voor beantwoording van technische vragen af te ronden.

Schriftelijke raadvragen

Vraag 9 Wat kan het Nationaal Restauratiefonds financieel voor ons huidige gemeentehuis betekenen? Hoe zeker bent u daarvan?

Antwoord Hier komen we z.s.m. op terug. We moeten dat nader uitzoeken.

Vraag 10 *Mogen we voor de raadsvergadering van december een reactie op de schriftelijk gestelde vragen ontvangen, zodat we kunnen bezien of een motie of iets dergelijks voor ons wel of niet noodzakelijk kan zijn?*

Antwoord Dat kan, waarbij we op vraag 8 alleen een zeer globaal antwoord verstrekken.

Vraag 10 **Wat is uw definitie van een betrouwbare overheid?**

Antwoord Er bestaat niet zo zeer een definitie. Een bestuursorgaan is wel gehouden aan de (geschreven en ongeschreven) beginselen van behoorlijk bestuur. In de regel houdt de gemeente bij inwoners vast aan de criteria vanuit de verordening en ligt het in de rede dat de gemeente zichzelf ook hieraan committeert. Zoals ook uit jurisprudentie blijkt (Rechtbank Noord Nederland, 15 juli 2016, zaaknummer LEE 15/4541) moet een gemeente als eigenaar het belang van een monument op dezelfde wijze beoordelen en wegen als ware het een verzoek/aanvraag van een inwoner. Zoals ook in het voorstel is verwoord zou, zeker wanneer andere opties niet eerst voldoende worden onderzocht, de schijn van willekeur kunnen wekken.